

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : 62030549-125[6-2014/303]-45239

15.01.2018

Konu : Kampanya şeklinde düzenlenen ve müşteriye verilen hediye çekleri için fatura düzenlenip düzenlenmeyeceği ile indirim konusu yapıp yapılmayacağı.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; şirketinizin toptan ve perakende tekstil ürünleri ticareti işi ile iştigal ettiği, bazı dönemlerde satış cirolarını artırmak amacıyla perakende müşterilerinize alışverişlerinde kullanılmak üzere ve iskonto amaçlı hediye çekleri verileceği, bahse konu hediye çeklerini kullanmak suretiyle mağazanızdan ürün alan müşterilerinize düzenleyeceğiniz faturaların ne şekilde olması gerektiği, söz konusu faturalarda KDV hesaplanarak beyan edilmesi gerekip gerekmeyeceği, satış olarak değerlendirilerek KDV hesaplanması halinde satış bedelinin pazarlama gideri olarak kabul edilmek suretiyle gider hesaplarına intikal ettirilip ortaya çıkacak KDV'nin indirim konusu yapıp yapılamayacağı ile

-Kazanılan hediye çekinin aynı gün, aynı alışverişte ve yine aynı faturada kullanılması durumunda hediye çeki tutarının faturada iskonto olarak işleme tabi tutulup tutulamayacağı,

-Hediye çekinin farklı bir günde kullanılması durumunda ise ne şekilde işlem yapılacağı ve faturada iskonto olarak gösterilip gösterilemeyeceği,

-Hediye çekini farklı bir kişinin kullanması durumunda ise ne tür bir işlem yapılacağı

hususlarında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinde, kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı ve safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Gelir Vergisi Kanununun 38 inci maddesinde, bilanço esasına göre ticari kazancın teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonundaki ve başındaki değerleri arasındaki müspet fark olduğu; bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce işletmeye ilave olunan değerlerin bu farktan indirileceği, işletmeden çekilen değerlerin ise farka ilave olunacağı, ticari kazancın bu şekilde tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulacağı hükmüne yer verilmiştir.

Ticari kazancın tespitinde iki temel ilke geçerlidir. Bunlar "dönemsellik" ve "tahakkuk esası" ilkeleridir. Tahakkuk esası ilkesinde, gelir veya giderin miktar ve mahiyet itibariyle kesinleşmiş olması yani geliri veya gideri doğuran işlemin tekemmül etmesinin yanı sıra, miktarının ve işlemde kaynaklanan alacağın veya borcun ödeme şartlarının da belirlenmiş olması gereklidir. Bu esas dikkate alındığında, bir gelir unsurunun, özel bir düzenleme bulunmadığı sürece, mahiyet ve tutar itibariyle kesinleştiği dönem kazancının tespitinde dikkate alınması gerekmektedir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, şirketinizin müşterilerine alışverişlerinde kullanılmak üzere hediye çeki vermesi ve müşteriler tarafından bu hediye çeklerinin kullanılması durumunda;

- Verilen hediye çekini müşterinin hediye çekini kazandığı gün aynı alışverişte kullanması halinde; alışverişin toplam bedelinin hasılat olarak, kullanılan çek bedelinin ise pazarlama, satış ve dağıtım gideri olarak,

- Verilen hediye çekini, müşterinin hediye çekini kazandığı günden farklı bir günde kullanması halinde; söz konusu hediye çekinin verildiği günden itibaren nazım bir hesapta izlenmesi ve daha sonra farklı bir günde kullanıldığında da çek bedelini de içeren alışverişin toplam bedelinin hasılat olarak, kullanılan çek bedelinin ise pazarlama, satış ve dağıtım gideri olarak hediye çekinin kullanıldığı tarihin içinde bulunduğu döneme ilişkin kazancın tespitinde dikkate alınması gerekmektedir.

Öte yandan, hediye çekinin çeki almaya hak kazanmış kişi dışında başka bir kişi tarafından kullanılması vergi uygulamaları açısından herhangi bir önem arz etmemektedir.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun;

- 1/1 inci maddesinde; ticari, sınaî, zirai ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetlerin KDV ye tabi olduğu,

- 20/1 inci maddesinde; teslim ve hizmet işlemlerinde matrahın bu işlemlerin karşılığını teşkil eden bedel olduğu,

- 25/a maddesinde; teslim ve hizmet işlemlerinde fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen ticari teamüllere uygun miktardaki iskontoların KDV matrahına dahil olmadığı

hüküm altına alınmıştır.

26.04.2014 tarih ve 28983 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Katma Değer Vergisi (KDV) Genel Uygulama Tebliğinin "III-A-6.1.İskontolar" başlıklı bölümünde;

"...faturanın düzenlenmesini gerekli kılan mal teslimi veya hizmet ifasına bağlı olarak yapılan iskonto, aynı faturada yer alması ve ticari teamüllere uygun miktarda olması şartlarına bağlı olarak KDV matrahına dahil edilmez.

Bu durumda, iskontoların KDV matrahına dâhil edilmemesi için aşağıdaki şartların bulunması gerekmektedir:

a) Söz konusu iskontolar fatura ve benzeri vesikalarda gösterilmiş olmalıdır.

b) İskontolar ticari teamüllere uygun miktarda olmalıdır.

Bu iki şartın bir arada bulunmaması halinde iskontoların matrahtan indirilmesine imkân bulunmamaktadır.

Bu nedenle, satılan mal ya da yapılan hizmet karşılığında düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilmeyip sonradan ya da yıl sonlarında iskonto yapıldığının bir dekontla bildirilmesi veyahut ticari teamülleri aşan bir miktarda iskonto yapılması hallerinde, yapılan ya da bildirilen iskontolar bu bent hükmünden yararlanamaz."

açıklamaları yer almaktadır.

KDV Kanununun 25/a maddesi, bir teslim veya hizmet bedeline uygulanan iskontonun katma değer vergisi matrahı olan bedelden indirilebilmesi için fatura ve benzeri belgede ayrıca gösterilmesini şart koşmaktadır. Kanunun indirimine izin verdiği iskonto satılan malla ilgili olan ve işleme ilişkin belgede gösterilen iskontodur.

Buna göre;

-Satış cirosunu arttırmak amacıyla hediye çeklerinin müşterilere verilmesinde, mal tesliminden söz edilemeyeceğinden KDV hesaplanmasına gerek bulunmamaktadır.

-Müşteriye verilen hediye çeklerinin, hediye çekinin verilmesine esas mal teslimi ile birlikte kullanılması, hediye çeki ile satın alınan mal ve hizmetin hediye çeki verilmesini gerekli kılan mal teslimi veya hizmet ifasına bağlı olarak aynı faturada yer alması ve ticari teamüllere uygun miktarda olması halinde hediye çeki tutarı iskonto olarak katma değer vergisi matrahı olan bedelden indirilebilir. Müşterilere belirli harcama tutarı karşılığında verilen hediye çeklerinin daha sonraki alışverişlerinde kullanılması halinde, mal teslimi ve hizmet ifasına ilişkin KDV hesaplanması gerekmekte olup, hediye çeki verilmesine esas ilk faturada bu tutarın iskonto olarak dikkate alınması ya da hediye çekine karşılık verilen ürüne ilişkin hesaplanan KDV'nin aynı zamanda indirim konusu yapılması mümkün değildir.

-Çeki almaya hak kazanmış kişi dışında başka kişiler tarafından kullanılmasının KDV uygulaması açısından bir etkisi bulunmamaktadır.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229 uncu maddesinde; "Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır." hükmü yer almaktadır.

Buna göre; satış cironuzu arttırmak amacıyla hediye çeklerinin müşterilere verilmesinde mal tesliminden söz edilemeyeceğinden fatura düzenleme zorunluluğunuz bulunmamaktadır. Ancak, söz konusu teslim karşılığında bilgi amaçlı olarak Vergi Usul Kanununda sayılan belgeler dışında bir belge düzenlenmesi mümkün bulunmaktadır.

Müşterilere teslim edilen hediye çekleriyle şirketinizden mal veya hizmet satın alınması halinde, müşterilere yapılan teslim ve hizmetlerin karşılığı alıcı adına fatura veya ödeme kaydedici cihaz fişi düzenlenmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.